

Refugee Council

help and advice

May 2008

Pushto

د ماشومانو لپاره بنوونځي - د کډوالو میندو او پلرونو لپاره د معلوماتو پاڼکی

- ماشومان دا حق لري چې د عمر د ۵ او ۱۲ کلونو تر منځ موده کې بنوونځي ته ولاړ شي، او د ۳ کلونو او ۳ میاشتو په عمر وړکتون ته ولاړ شي. ستاسو د زده کړې سیمه اییزه واکمنی (Local Education Authority - LEA) به له تاسو سره د خپلو ماشومانو لپاره د بنوونځي په موندلو کې مرسته وکړي.
- دا یوه قانونی غوښتنه او شرط دی چې ماشومان بنوونځي ته ولاړ شي، او دا ستاسو مسوولیت دی چې بنوونځي ته د هغوی د تگ په اړه اطمینان ترلاسه کړئ. که چیرې له کوم معقول عذر نه پرته دوی بنوونځي ته ولاړ نشي، تاسو او ستاسو ماشوم کیدای شي له ستونزو سره مخ شي.
- که چیرې ستاسو ماشوم د ناروغي له کبله نشي کولی بنوونځي ته ولاړ شي، تاسو اړ یاست چې هر څومره ژر کیدای شي بنوونځي ته خبر ورکړئ.
- بنوونځي د پیل او پای خپل خپل وختونه لري. دا ډیر مهم دی چې ستاسو ماشوم په ټاکلي وخت سهارنی حاضری ته ورسېږي.

تاسو او بنوونځي

- دا به تاسو ته گټور وي چې د خپل ماشوم د بنوونځي په کارونو کې ځان شامل کړئ او د میندو او پلرونو په ماښامانیو غونډو کې گډون وکړئ او له بنوونکو سره وویښ او د خپل ماشوم د پرمختگ په اړه خبرې اترې ورسره وکړئ. همدارنگه بنوونځي به له نورو کسانو سره د لیدلو کتلو لپاره یو ډیر ښه ځای وي. دوی هر وخت میندو او پلرونو ته ښه راغلاست وایی او له تاسو سره په خبرو کولو به تل خوښ وي.
- ستاسو ماشوم به په منظم ډول سره کورنی دندې ترلاسه کوي چې هغوی یې باید بشپړې کړي. که چیرې تاسو کولای شي، نو د هغوی په کورنیو دندو کې ورسره مرسته وکړئ او دا ډاډ ترلاسه کړئ چې هغوی په کور کې کافی وخت لري چې خپلی کورنی دندې ترسره کړي او دا چې په وخت سره یې بشپړه کړي. که چیرې کورنی دندې هر وخت ناوخته سپارل کیږي او یا بشپړي نه وي، ستاسو ماشوم کیدای شي له خپلو بنوونکو سره په ستونزو اخته شي.

نورې پاڼکې له دې ویب پاڼې نه ترلاسه کولای شي: <http://languages.refugeecouncil.org.uk>

British Refugee Council, (commonly called the Refugee Council) is a company limited by guarantee registered in England and Wales, [No 2727514] and a registered charity, [No 1014576]. Registered office: 240-250 Ferndale Road, London SW9 8BB, United Kingdom

- که چیرې تاسو یا ستاسو ماشوم په ښوونځي کې ستونزی ولری، نو ځان ته دا معلومه کړئ چې ستاسو د ماشوم ښوونځي څوک دي. دوی به په خوښی له تاسو سره وویښي او د هر ډول انډیبنو په اړه، چې کیدای شي تاسو یې ولری، د سره خبرې اترې وکړي.

ناوړه کړه وړه

- که ستاسو ماشوم ناوړه چلند ترسره کړي، له هغوی نه کیدای شي دا وغوښتل شي چې په ښوونځي کې پاته شي ترڅو اضافی دنده او یا نیمگړی کار بشپړ کړي، او یا له خپلو ښوونکو سره مرسته وکړي. دې ته ځنډونه یا توقیف ویل کیږي. که چیرې کوم ماشوم د سزا په ډول ناوخته پاته کیږي، ښوونکی باید تاسو ته ۲۴ ساعته مخکې خبر درکړي.
- بدني جزا یا وهل ډول له قانون نه سرغړونه گڼل کیږي او په ښوونځي کې ځای نه لري.

اسباب او لوازم

- کیدای شي ستاسو له ماشوم نه وغوښتل شي چې د ښوونځي یونیفارم واغوندي. تاسو کیدای شي چې د یونیفارم د اخیستلو لپاره مرسته ترلاسه کړي - په دې اړه د ماشوم له ښوونځي سره اړیکي ونیسي. همدا رنگه، دوی به د بدنې روزنې (PE) د ټولگيو لپاره هم د جامو بدلولو ته اړتیا ولري. که چیرې ماشومان صحیح او وړ یونیفارم ونلري، کیدای شي له ښوونځي نه بیرته کورته ولیږدول شي.
- له تاسو نه به ښایي دا غوښتنه کېږي چې د خپل ماشوم لپاره په ښوونځي کې لومړني اسباب لکه قلمونه، پنسلونه، پنسلو پاک او خط کشونه برابر کړي. ستاسو ماشوم به همدا رنگه یوې بستې ته اړتیا ولري ترڅو خپل کتابونه، د قلمونو ډبې او د بدنې روزنې د ټولگيو کالي پکښې ځای شي. د خپل ماشوم له ښوونځي سره په تماس کې شي او ځان له دا معلومه کړي چې کوم شیان باید تاسو ورته برابر کړي.

د غرمې ډوډی

- ستاسو د ماشوم ښوونځي به ستاسو ماشوم ته د غرمې توده ډوډی ورکوي. دا د هغو ماشومانو لپاره چې د پناه اخیستلو غوښتنه یې کړي وي، وړیا دي. که چیرې تاسو په بریتانیه کې د پاته کیدلو اجازه لری، تاسو کیدای شي د ډوډي یا خوړو لپاره د پیسو ورکولو لپاره مرسته ترلاسه کړي - مهرباني وکړي او د نورو معلوماتو لپاره له خپل ښوونځي نه پوښتنه وکړئ. یوه بله لاره دا ده چې تاسو خپل ماشوم ته د غرمې ډوډی، چې سره تاسلیې شوي وي، ورکړي ترڅو هغه یې له ځان سره ښوونځي ته یوسي.

ښوونځي ته تلل

- که چیرې تاسو د خپل ماشوم له ښوونځي نه ډیر لرې استوگن وئ، تاسو کیدای شي ښوونځي ته د هغوی د تگ راتگ د مصارفو لپاره مرسته ترلاسه کړي. د نورو معلوماتو او تفصیلاتو لپاره له خپل ښوونځي او یا هم د زده کړو له سیمه ایزي واکمنۍ سره اړیکي ونیسي.

خورونه (Bullying)

- خورونه، که هغه فزیکي وی یا لفظي، یو زیانمن او ناوړه سلوک دی. که چیرې ستاسو ماشوم له هر ډول ستونزو، لکه خوروني په اړه په ښوونځي کې ستونزې لري، او یا هم تاسو په دې اړه کومه اندیښنه لرئ، دا ډیره مهمه ده چې تاسو په دې اړه له خپل ماشوم او د هغوی له ښوونکو سره خبرې وکړئ. هڅه وکړئ چې د ښوونځي د خوروني ضد پالیسي په اړه ځان خبر کړئ او له ښوونځي او ښوونکو سره په ګډه کار وکړي چې د مسلي په حل کې مرسته وکړي. له دې نه مه ویرېږي چې مسله تر هغه پورې وڅیړي چې تاسو او ستاسو ماشوم د هغې د نتیجې په اړه خوښ او راضي یې. که تاسو هر ډول اندیښنه لرئ، تاسو همدا رنگه کولای شې چې د مشورې او معلوماتو لپاره پارنټ لاین پلس (Parentline Plus) ته په دې شمیره 0808 800 2222 ټېلېفون وکړئ.

د ماشومانو پاملرنه یا وړکتون

- ستاسو په سیمه کې کیدای شي د ماشومانو د پاملرنې او کورنۍ ملاتړ مرستې موجود وي. د هغوی په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره تاسو ته ښایې چې خپل سیمه ییز د ماشومانو د معلومات مرستې (Children's Information Service) ته ټېلېفون وکړئ. د هغوی د ټېلېفون شمیره کولای شې چایلډ کیرلنک (ChildcareLink) ته د هغوی د وړیا ټېلېفون شمیرې 0800 234 6346 باندې ټېلېفون کولو له لارې ترلاسه کړئ.